

UZASADNIENIE

Powód M. S. w dniu 5 maja 2017 roku (data stempla pocztowego) wytoczył powództwo przeciwko pozwanemu (...) Spółka Akcyjna w W. o zapłatę kwoty 3.026,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztami procesu. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że w dniu 24 maja 2014 roku doszło do zdarzenia drogowego w wyniku którego szkodę w pojeździe marki R. poniosła A. S.. Sprawa posiadała ubezpieczenie OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń. Szkoda została zgłoszona (...) S.A. w W. i była likwidowana w ramach bezpośredniej likwidacji szkód. (...) S.A. uznał odpowiedzialność za szkodę kwalifikując ją jako częściową i wypłacił odszkodowanie w wysokości 2.179,63 zł, zgodnie z kalkulacją kosztów naprawy. Poszkodowana nie zgodziła się z wysokością wypłaconego odszkodowania i dokonała sprzedaży przysługującej jej z tego tytułu wierzytelności na rzecz powoda. Powód sporządził własny kosztorys naprawy, zgodnie z którym szkoda w pojeździe wyraża się w kwocie 5.206,09 zł. Pojazd ostatecznie nie został naprawiony (k. 2-9).

W dniu 12 maja 2017 roku Sąd Rejonowy w Toruniu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniając powództwo w całości (k. 30).

W przepisany terminie pozwany (...) S.A. w W. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że w jego ocenie wypłacona dotychczas kwota odszkodowania w pełni rekompensuje powstałą w wyniku przedmiotowego zdarzenia szkodę. Nadto wskazał, że pojazd w dniu szkody był pojazdem 14-letnim, a więc nie było konieczności naprawy pojazdu częściami oryginalnymi. Pozwany podniósł, że powód nie przedłożył żadnego dokumentu uwiarygodniającego dokonanie naprawy po wskazanych przez niego kosztach. Zasadnym jest więc naprawa pojazdu częściami alternatywnymi. Pozwany zakwestionował nadto roszczenie w zakresie należności ubocznych (k. 35-40).

W złożonych aktach szkody znajdowała się informacja o cesji wierzytelności z dnia 16.06.2016 r. na rzecz (...) sp. z o.o., który następnego dnia przejął wierzytelność na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. w P.. (k. 81).

Powód w piśmie przygotowawczym złożonym do tut. Sądu w dniu 11 sierpnia 2017 roku zakwestionował ważność umowy przelewu wierzytelności między poszkodowaną a (...) sp. z o.o. wskazując na brak kauzy czynności prawnej albowiem (...) sp. z o.o. nie zapłaciła A. S. oraz kwestionując upoważnienie udzielone W. A.- autentyczność podpisu A. S. pod upoważnieniem (k. 166-174).

Zarządzeniem z dnia 31.03.2020 r. zobowiązano (...) sp. z o.o. sp. k. do złożenia dokumentów kwestionowanych przez powoda, zgodnie z jego wnioskiem. (k. 511, 527). W odpowiedzi (...) sp. z o.o. sp. k. w P. wskazała, że X. zawarła umowę sprzedaży wierzytelności z (...) sp. z o.o., która to spółka w dniu 16.06.2016 r. zawarła umowę cesji wierzytelności z A. S.. W toku podejmowania dalszych czynności w sprawie okazało się, że A. S. w dniu 14.06.2016 r. zawarła umowę cesji z R. G. (1). W związku z powyższym umowa cesji ze spółką (...) została przez X. rozwiązana i rozliczona, a oryginalne dokumenty w sprawie zostały zniszczone. (k. 529). Jednocześnie X. dołączyło kopię umowy z R. G. (1), do którego Sąd zwrócił się o przedłożenie umowy cesji oraz dalsze informacje (k. 536). R. G. (1) wskazał, że nie dysponuje umową przelewu wierzytelności, która znajduje się w aktach postępowania przygotowawczego, dołączył jedynie dowód przelewu na rzecz A. S. ceny za sprzedaż wierzytelności. Wskazał, że umowa nie została rozwiązana (k. 539) Powód zakwestionował przelew na rzecz A. S. oraz skuteczność cesji. (k. 548) Po uzyskaniu od R. G. (1) sygnatury akt prokuratorskich Sąd wypożyczył je z Prokuratury Rejonowej T. Centrum-Zachód w T..

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 15 maja 2014 roku A. S. kupiła od O.K. pojazd marki R. (...), rok produkcji 2000, nr rejestracyjny (...) za kwotę 4.500 zł.

(**dowód:** umowa kupna-sprzedaży samochodu, k. 123)

W dniu 24 maja 2014 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki R. o numerze rejestracyjnym (...) należący do A. S.. W dniu zdarzenia kierującym pojazdem był syn właścicielki pojazdu – J. S.. Sprawca kolizji był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. Szkoda została zgłoszona ubezpieczycielowi poszkodowanej – (...) S.A. w W. w dniu 2 czerwca 2014 roku i likwidowana w ramach bezpośredniej likwidacji szkody.

(**bezsporne, nadto dowód :** pismo (...) S.A. z dnia 25 czerwca 2014 roku – k. 102-103; druk zgłoszenia szkody w pojeździe, k. 112-116; zeznania świadka J. S. złożone na rozprawie w dniu 18 listopada 2019 r. przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie 00:02:32-00:32:45, k. 469-470)

W dniu 11 czerwca 2014 roku A. S. zawarła umowę przelewu wierzytelności z (...) S.A. w W., której przedmiotem była wierzytelność o odszkodowanie przysługująca jej z tytułu szkody powstałej w dniu 24 maja 2014 roku związanej z uszkodzeniem pojazdu marki R. (...) o nr rej. (...). Przeniesienie wierzytelności miało nastąpić pod warunkiem zapłaty przez (...) S.A. świadczenia pieniężnego z tytułu w/w szkody. Strony zgodnie oświadczyły, że przelew wierzytelności nastąpi z chwilą zapłaty cedentowi przez (...) S.A. świadczenia pieniężnego z tytułu tych wierzytelności. Cedent oświadczył, że przelewa wierzytelność do wysokości zapłaconej przez (...) S.A. kwoty świadczenia pieniężnego z tytułu tych wierzytelności. W tym samym dniu strony zawarły umowę zlecenia likwidacji przez (...) S.A. przedmiotowej szkody.

(**dowody:** umowa przelewu wierzytelności z dnia 11 czerwca 2014 r., k. 135-136, umowa zlecenia z dnia 11 czerwca 2014 r., k. 137-139)

(...) S.A. w W. w dniu 15 czerwca 2014 roku sporządził kalkulację naprawy pojazdu marki R. i wycenił szkodę na kwotę 2.179,63 zł brutto. Szkodę zakwalifikował jako częściową. W dniu 27 czerwca 2014 roku wydał decyzję, w której przyznał poszkodowanej A. S. odszkodowanie w wysokości 2.179,63 zł brutto.

(**dowody:** kalkulacja naprawy nr (...), k. 107-110, decyzja (...) S.A. z dnia 27 czerwca 2014 r., k. 111, lista wypłat odszkodowań, k. 118)

W dniu 14 czerwca 2016 roku poszkodowana A. S. zawarła z R. G. (1) umowę cesji praw, na podstawie której przelała na rzecz cesjonariusza wierzytelność (prawo pozostałej części odszkodowania), wynikającą ze szkody z dnia 24 maja 2014 r. w pojeździe marki R. o nr rej. (...). Zgodnie z aneksem do umowy cesjonariusz wypłacił cedentowi kwotę 400 zł brutto tytułem ceny za sprzedaną wierzytelność.

(**dowody:** umowa cesji praw nr (...), k. 530-531; aneks nr (...) do umowy cesji, k. 582; kserokopia protokołu zeznań świadka w postępowaniu PR 1 Ds. (...).2017, k. 593-594; kserokopia korespondencji mailowej w postępowaniu PR 1 Ds. (...).2017, k. 583-584; kserokopia protokołu zeznań świadka w postępowaniu PR 1 Ds. (...).2017, k. 591-592, kopia dowodu wpłaty: k. 540)

W dniu 16 czerwca 2016 roku poszkodowana A. S. przelała na rzecz (...) Sp. z o.o. w P. w wykonaniu wcześniejszej umowy sprzedaży wierzytelności - wierzytelność, której przedmiotem było prawo żądania odszkodowania za szkodę wynikłą w dniu 24 maja 2014 roku w pojeździe marki R. (...) o nr rej (...) od ubezpieczyciela (...) S.A. Umowa została podpisana przez upoważnioną do tego przez poszkodowaną w dniu 15 czerwca 2016 roku W. A. oraz Z. B., będącą w dniu podpisania prokurentem samoistnym cesjonariusza.

(**dowody:** umowa cesji wierzytelności, k. 82, upoważnienie, k. 83; wydruk z KRS, k. 85-90; kserokopia protokołu zeznań świadka w postępowaniu PR 1 Ds. (...).2017, k. 591-592)

W dniu 17 czerwca 2016 roku (...) sp. z o.o. w P. zawarł z (...) Sp. z o.o. sp. k. w P. umowę cesji wierzytelności, której przedmiotem było prawo do żądania odszkodowania od (...) Towarzystwa (...) S.A. w W. za szkodę wynikłą w dniu 24 maja 2014 roku w pojeździe marki R. o nr rej. (...).

Pismem z dnia 30 czerwca 2016 roku (...) sp. z o.o. sp. k. w P. zawiadomił pozwanego o nabyciu przedmiotowej wierzytelności.

Po pozyskaniu informacji, że w dniu 14.06.2016 r. A. S. zawarła umowę cesji z R. G. (1), umowa pomiędzy X. a B. Polska została rozwiązana i rozliczona.

(**dowody** : umowa cesji wierzytelności z dnia 17 czerwca 2016 r. – k. 84, powiadomienie dłużnika o przelewie wierzytelności, k. 81, oświadczenie: k. 529, dowód przelewu: k. 532)

W dniu 21 czerwca 2016 roku A. S. zawarła z M. S. umowę cesji praw, której przedmiotem była wierzytelność w stosunku do sprawcy i jego ubezpieczyciela o zapłatę należnego odszkodowania w związku z doznaną szkodą wynikającą z uszkodzenia pojazdu o numerze rejestracyjnym (...) w dniu 24 maja 2014 roku.

(**dowód:** umowa cesji praw z dnia 21 czerwca 2016 r., k. 12)

Powód sporządził kosztorys naprawy przedmiotowego pojazdu, zgodnie z którym koszty naprawy wynosiły 5.206,09 zł brutto, przy użyciu części nowych oryginalnych oraz po stawce za prace naprawcze, blacharskie i lakiernicze w wysokości 120 zł.

(**dowód:** kosztorys E. nr (...), k. 20-21)

Przed zdarzeniem z dnia 24 maja 2014 roku pojazd marki R. nie posiadał innych szkód, nie posiadał wcześniej kolizji podczas, gdy użytkował go J. S.. Pojazd ostatecznie został naprawiony częściami oryginalnymi w nieautoryzowanym serwisie. Po około roku od naprawy pojazd został sprzedany.

(**dowód:** zeznania świadka J. S. złożone na rozprawie w dniu 18 listopada 2019 r. przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie 00:02:32-00:32:45, k. 469-470)

Koszt przywrócenia pojazdu marki R. nr rej. (...) do stanu sprzed szkody przy ustaleniu stawki netto za roboczogodzinę w wysokości 100 zł netto oraz przy użyciu części zamiennych oryginalnych jakości O wynosi 3.721,09 zł brutto.

Według stanu na dzień 24 maja 2005 roku wartość rynkowa pojazdu marki R. (...) o nr rej. (...) wynosiła 5.800 zł brutto. Wartość pojazdu marki R. (...) po zdarzeniu z dnia 24 maja 2014 r. wynosiła 3.200 zł.

(**dowód:** opinia biegłego sądowego W. W. – k. 481-486)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, w tym akt szkody oraz częściowo zeznań świadka J. S., a także w oparciu o opinię biegłego oraz dokumenty znajdujące się w aktach postępowania prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową T. Centrum-Zachód w T. (PR 1 Ds. (...).2017). Strony nie kwestionowały autentyczności większości dokumentów, ani zeznań świadka. Sąd uznał, więc je za wiarygodne. Zaznaczyć tu należy, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. S., bowiem były logiczne i spójne. Świadek potwierdził, że przedmiotowe zdarzenie miało miejsce, pojazd ostatecznie został naprawiony częściami oryginalnymi, nadmienił także że podpisał umowę cesji wierzytelności mógł należeć do jej mamy.

Sąd za rzetelną uznał opinię biegłego sądowego, która ostatecznie okazała się nieprzydatna dla rozstrzygnięcia. Przyjęta przez biegłego metodologia wyceny nie budziła zastrzeżeń. Biegły wykonując opinię, oparł się na dostępnym w sprawie materiale dowodowym, w sposób precyzyjny uzasadnił jej treść, przy czym bezsporne było, że w sprawie zachodziła szkoda częściowa.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka A. S., albowiem po wielokrotnych próbach jej wezwania na rozprawę na adres wskazany przez pozwanego, świadek nie stawiała się. Jednocześnie strona pozwana, mimo zobowiązania, nie wskazała adresu zamieszkania świadka, nadto nie było możliwości ustalenia tego adresu z urzędu. Wobec braku wiedzy, gdzie świadek aktualnie przebywa, niemożliwym byłoby przeprowadzenie tego dowodu, mając więc na względzie ekonomikę procesową należało dowód pominąć.

Sąd pominął dowód z dokumentów dotyczących uszkodzonego pojazdu (wniosek dowodowy k. 39) ze względu na brak możliwości jego przeprowadzenia – strona powodowa nie była w posiadaniu takich dokumentów, a świadek J. S. zeznał, iż pojazd został ostatecznie sprzedany. W świetle zeznań świadka dokumenty te nie mają także znaczenia w niniejszej sprawie, albowiem świadek wskazał, że pojazd nie posiadał kolizji przed przedmiotowym zdarzeniem.

W niniejszej sprawie stan faktyczny nie był w zasadzie przedmiotem sporu. Niekwestionowany był fakt kolizji drogowej z dnia 24 maja 2014 r., w wyniku której doszło do uszkodzenia samochodu marki R. (...). Poza sporem pozostawała także zasada odpowiedzialności pozwanego za szkodę, bowiem sprawca zdarzenia posiadał zawartą z nim umowę obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC). Spór oscylował wokół wysokości należnego odszkodowania. Nadto w trakcie postępowania pojawiły się okoliczności wskazujące na brak legitymacji procesowej powoda.

Niewątpliwie przed merytorycznym rozstrzygnięciem zasadności zgłoszonego powództwa należało w pierwszej kolejności rozstrzygnąć kwestię posiadania przez powoda M. S. legitymacji procesowej (przy tym materialnej) do wystąpienia z niniejszym powództwem, albowiem ma to dla sprawy pierwszorzędne znaczenie, warunkujące jej dalszą analizę. Legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Brak legitymacji materialnej (w tym wypadku czynnej) skutkuje co do zasady oddaleniem powództwa. W sytuacji, gdy legitymacja materialna i procesowa zespalają się, oddalenie powództwa następuje w istocie z braku legitymacji materialnej, którego rezultatem jest także brak legitymacji procesowej, będący wtórną przyczyną oddalenia powództwa. W odróżnieniu od zdolności sądowej i zdolności procesowej kodeks postępowania cywilnego nie zawiera definicji legalnej legitymacji procesowej. W nauce prawa postępowania cywilnego, jak i w praktyce sądowej przyjmuje się jednak na ogół, że legitymacja procesowa jest właściwością podmiotu, w stosunku do którego sąd może rozstrzygnąć o istnieniu albo nieistnieniu indywidualnie – konkretnej normy prawnej przytoczonej w powództwie. Legitymacja procesowa jest więc zawsze powiązana z normami prawa materialnego. Sąd dokonuje oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy (art. 316 § 1 k.p.c.), a stwierdziwszy brak legitymacji procesowej (zarówno czynnej, jak i biernej), zamyka rozprawę i wydaje wyrok oddalający powództwo.

Poszkodowana A. S. jako właścicielka uszkodzonego pojazdu miała legitymację materialną do dochodzenia odszkodowania od pozwanego. Miała więc także prawo do dowolnego dysponowania przedmiotową wierzytelnością.

Swoją legitymację procesową powód opierał o umowę cesji wierzytelności. Stosownie do treści art. 509 § 1 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.). Zgodnie jednakże z zasadą, którą wyraża paremia *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet*, zbywający prawo własności bądź dysponujący innym prawem zbywalnym nie może rozporządzić swoim prawem w szerszym zakresie, niż jemu samemu przysługuje.

W niniejszej sprawie pozwany przedłożył kserokopię dokumentu pn. upoważnienie i umowa cesji wierzytelności, z których wynika, że zgodnie z przysługującym poszkodowanej prawem podmiotowym zbyła ona przedmiotową wierzytelność w dniu 16 czerwca 2016 roku na rzecz (...) sp. z o.o. w P.. Umowa cesji wierzytelności z tego dnia została zawarta w wykonaniu umowy sprzedaży wierzytelności – której egzemplarzem sąd nie dysponował. Poszkodowana nie podpisała w/w umowy własnoręcznie – do zawarcia umowy cesji wierzytelności upoważniła (kserokopia upoważnienia - k.33) W. A.. Powód kwestionował prawdziwość wspomnianych dokumentów. Pozwany nie przedłożył oryginałów wyżej wspomnianych dokumentów. (...) Sp. z o.o. sp. k. w odpowiedzi na zarządzenie, wskazała, iż zawarła z (...) Sp. z o.o. umowę sprzedaży cesji wierzytelności z A. S. zawartą w dniu 16 czerwca 2016 r. Nadto wskazała, iż w dniu 14 czerwca 2016 r. A. S. zawarła umowę cesji wierzytelności z tytułu szkody w pojeździe R., z R. G. (1), (...) oraz przedłożyła kserokopię umowy cesji oraz potwierdzenie przelewu na dowód rozwiązania umowy cesji z (...) sp. z o.o. W odpowiedzi na zarządzenie Sądu, R. G. (1), potwierdził, iż zawarł z A. S. umowę cesji, lecz wskazał, że nie posiada ich oryginałów bowiem zostały one przekazane prokuraturze z uwagi na prowadzone postępowanie przygotowawcze. Wskazał również, iż poszkodowana wielokrotnie i świadomie sprzedawała wierzytelność kilku podmiotom. Umowa zawarta z nim w dniu 14 czerwca 2016 r., zatem przed datą zawarcia umowy z powodem, nie została rozwiązana. Sąd na podstawie akt postępowania przygotowawczego ustalił, że faktycznie doszło do wcześniejszej cesji wierzytelności na rzecz R. G. (2) i zapłaty ceny. Zgodnie z powyższym należało uznać, że powód nie posiadał legitymacji procesowej do wytoczenia niniejszego powództwa bowiem przedmiotowa wierzytelność została uprzednio zbyta na rzecz innego podmiotu. Wskazać należy bowiem, że cesja jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej. Do cesji wierzytelności nie dochodzi, kiedy wierzytelność stanowiąca przedmiot umowy prowadzącej do cesji nie istnieje albo przysługuje innemu podmiotowi niż zbywca (cedent). Przenosząc powyższe rozważania poszkodowana nie mogła zbyć przedmiotowej wierzytelności w dniu 21 czerwca 2016 r. na powoda, bowiem w dniu 14 czerwca 2016 r. zawarła umowę cesji praw z R. G. (1). Zatem w dacie zawierania umowy cesji z powodem, wierzytelność przysługiwała innemu podmiotowi niż poszkodowana. Kwestia legitymacji procesowej (czynnej bądź biernej) jest zagadnieniem z zakresu prawa materialnego, zaś jej brak nie może prowadzić do odrzucenia pozwu, lecz - o ile istotnie taki brak występuje - do oddalenia powództwa.

Powód zaprzeczał co prawda, że umowa z R. G. (1) została zawarta z A. S. oraz że doszło do przelewu kwoty 400 zł przez R. G., a co za tym idzie wskazywał, że nie doszło do skutecznego zawarcia umowy cesji. Powód wnioskował o ustalenie, czy numer rachunku bankowego na który R. G. (3) dokonał przelewu kwoty 400 zł należała do A. S., . Sąd nie mógł pozyskać jednak takich informacji zgodnie z przepisami prawa (k. 555). Sąd wypożyczył jednak akta prokuratorskie PR 1 Ds. (...).2017 z których wynika, że faktycznie w dniu 14.06.2016 r. A. S. przelała wierzytelność na rzecz R. G. (3)- w aktach znajduje się m.n. umowa cesji wraz z aneksem, zaś numer rachunku bankowego z aneksu pokrywa się z numerem rachunku bankowego z przelewu dołączonego przez R. G. (1). W swoich zeznaniach A. S. potwierdziła własnoręczność swojego podpisu pod umową, podobnie jak podpis pod upoważnieniem dla firmy (...) z dnia 15.06.2016 (kopia protokołu zeznań : k. 592). Nie ulega więc wątpliwości, że poszkodowana A. S. w dniu przelewu wierzytelności na rzecz powoda nie była już jej dysponentem.

Tym samym żądanie dopłaty odszkodowania z tytułu kosztów naprawy samochodu podlegało oddaleniu jako niezasadne z uwagi na fakt, iż powód M. S. nie nabył skutecznie wierzytelności wobec (...) Towarzystwo (...) S.A. w W..

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, obciążając nimi w całości powoda. Pozwany poniósł koszty procesu w wysokości 1.487,72, na które złożył się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł (§ 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. /Dz.U. z 2015 r. poz. 1804/), opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty wynagrodzenia biegłego w kwocie 570,72 zł.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować;

2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda;
3. Z wpływem lub za 14 dni.

T., 26.04.2021 r.